

činnostech, která není zacílená na rozvoj češtiny jako druhého jazyka. Systém dalších podpůrných kroků, které dítěti usnadní začleňování do kolektivu a vzdělávání, využívá pouze polovina škol. Systematický přístup uplatňují spíše školy, které mají již dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním dětí s odlišným mateřským jazykem, naopak školy, pro které je tato problematika nová, přijímají spíše dílčí opatření. Jak vyplynulo z inspekčního elektronického zjišťování, převažuje individuální podpora při vzdělávání. Školy také často spolupracují s odborníky (např. logopedy, psychology) a školskými poradenskými zařízeními v oblasti školní zralosti či vzdělávacích a výchovných problémů. Přibližně ve dvou pětinach škol je vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem pravidelným tématem pedagogických rad. Úspěšnost a individuální pokroky dětí monitorují čtyři pětiny škol. Pětina škol tak úspěšnost a individuální pokroky dětí s odlišným mateřským jazykem vůbec nemonitoruje.

Tabulka č. 8 Škola aktivně nabízí dětem s odlišným mateřským jazykem využívání volnočasových aktivit, děti s odlišným mateřským jazykem se jich aktivně účastní

Oblasti	Podíl škol v %
Škola předává zákonným zástupcům srozumitelným způsobem informace o volnočasových aktivitách (využívá možnosti tlumočení, překladu, piktogramů)	44,7
Pedagogové aktivně zjišťují (ve spolupráci se zákonnými zástupci) záliby a silné stránky dítěte, tím směrem orientují i nabídku volnočasových aktivit	44,7
Děti se volnočasových aktivit účastní	57,4

Pro některé děti s odlišným mateřským jazykem může být mateřská škola jediným místem, kde se setkávají s češtinou. Proto je žádoucí, aby se tyto děti zapojovaly také do volnočasových aktivit, aby byl kontakt s češtinou co nejintenzivnější. Ve více než polovině mateřských škol se děti s odlišným mateřským jazykem volnočasových aktivit účastnily. Současně ve více než dvou pětinach škol pedagogové aktivně zjišťovali záliby dítěte a přizpůsobovali tomu nabídku volnočasových aktivit. Určitá rezerva spočívá v informování zákonných zástupců o nabídce volnočasových aktivit – srozumitelným způsobem předává informace zákonných zástupcům dětí s odlišným mateřským jazykem pouze 44,7 % škol.

Spolupráce s regionálními organizacemi, které poskytují podporu rodinám a dětem s migrační zkušeností (neziskové organizace, centra na podporu cizinců apod.), není v mateřských školách zatím příliš rozvinutá. Nabídku těchto organizací (zejména tlumočení a překlady, doučování, výuku češtiny apod.) využívá pouze 12,8 % škol a necelá polovina předává informace o těchto organizacích zákonným zástupcům. Častěji dochází k tomu, že si zákonní zástupci přivedou tlumočnicka sami, nebo využijí pomoc někoho známého. Ve větší míře školy spolupracují při vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem se školskými poradenskými zařízeními.

Inspekční činnost na místě také ukázala, že pouze polovina škol má určitým způsobem promyšlenou jazykovou podporu dětí s odlišným mateřským jazykem, ta je ale ve většině případů uskutečňována v běžném provozu školy. Převažuje individuální podpora dětí při vzdělávání, důraz na rozvoj komunikačních dovedností. Pouze 14,9 % navštívených škol nabízí podporu přímo zacílenou na osvojování češtiny.

2.2.2 Vzdělávání

Tato podkapitola shrnuje vzdělávací podmínky dětí s odlišným mateřským jazykem. Česká školní inspekce sledovala to, jaké metody a materiály pro zapojení dítěte s odlišným mateřským jazykem do vzdělávání a do třídního kolektivu pedagogové používají. Dále se Česká školní inspekce zaměřovala na hodnocení těchto dětí a případná opatření při jejich selhávání.